

ISTORIA
ROMÂNILOR
DIN DACIA TRAIANĂ

VOL. 4 PARTEA I

A. D. Xenopol

OPERA OMNIA

TIPO MOLDOVA

ISTORIA
ROMÎNILOR

DE

DACIA TRAIANA

DE

A. D. XENOPOL

PROFESOR LA UNIVERSITATEA DIN IASI.
MEMBRU CORRESPONDENT AL ACADEMIEI ROMÂNE.

„Nu sunt veniile sub cîrmă omîni
ci țîstai om sub vîrmă.”

Mirea Costin.

Coperta: *Cristian Almășanu*

Coordonator Colecție: Gh. Buzatu,

Membru Corespondent al Academiei Oamenilor de Știință din România

Consilier științific:

Prof. univ. dr. Cătălin Bordeianu

Redactor: *Aurel Ștefanachi*

© Tipo Moldova

Editura Tipo Moldova este acreditată de Consiliul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior (C.N.C.S.I.S.)

Ediție anastatică

Iași, 2010

Tipo Moldova,

E-mail: office@tipomoldova.ro

ISTORIA ROMÎNILOR

DIN

DACIA TRAIANA

DE

A. D. XENOPOL

PROFESOR LA UNIVERSITATEA DIN IAȘI,
MEMBRU CORRESPONDENT AL ACADEMIEI ROMÂNE.

„Nu sunt vremile sub cîrma omului,
ci bietul om sub vreme!”.

Mirea Costin,

VOLUMUL IV

Partea I

ISTORIA MODERNĂ PARTEA I

(De la Mateiu Basarab și Vasile Lupu pînă la Fanarioți)

Volumul I al acestei scrieri a fost premiat de Academia Romîna.

IASI

TIPO-LITOGRAFIA H. GOLDNER, STR. PRIMĂRIEL

1891

TABLA DE MATERII

	Pagina
Capul I. Mateiu Basarab și Vasile Lupu	3
<i>I. Istoria politică și culturală a țărilor romine sub Mateiu Basarab și Vasile Lupu</i>	5
1. Iniurirea grecească	
2. Luptele între Mateiu Basarab și Vasile Lupu întăiul rind	21
3. Perioada de liniște	31
4. Ultimele lupte între Mateiu Basarab și Vasile Lupu	51
5. Introducerea limbii romine în biserică . . .	66
<i>II. Așezămintele juridice</i>	87
1. Obiceiul pământului, fondul dreptului . . .	
2. Obiceiul pământului, procedura	113
3. Breslele	151
4. Legislația lui Mateiu Basarab și Vasile Lupu.	163
Capul II. Istoria Munteniei și a Moldovei de la Mateiu Basarab și Vasile Lupu până la Brancovanu	177
<i>I. Muntenia de la moartea lui Mateiu Basarab până la C. Brancovanu.</i>	179
1. Constantin Șarban	—
2. Mihnea al III-le și Ghiculeștii	196

	<u>Pagina</u>
3. Cantacuzinii și luptele contra Grecilor . . .	230
4. Șărbăniș Cantacuzino	256
<i>II. Istoria Moldovei de la detronarea lui Vasile Lupu până la Constantin Duca.</i>	<i>271</i>
1. Stefan Cheorghie	—
2. De la Gheorghie Ghica la a doua domnie a lui Gheorghie Duca	292
3. Moldova în timpul războiului turco-polon	311
4. De la Antonie Roset la Constantin Cantemir	327
5. Constantin Cantemir	344
Capul III. Țările române în timpul lui Constantin Brancovanu	363
<i>I. Muntenia sub Constantin Brancovanu</i>	<i>365</i>
1. Brancovanu partizan Turcilor	—
2. Brancovanu înclină către politica germană	378
3. Brancovanu prieten ămbelor împărății	391
4. Pacea de la Carlowitz	403
5. Brancovanu și răscoala lui Racotî	424
6. Brancovanu și Rușii	438
<i>II. Istoria Moldovei de la Constantin Duca până la Fanarioți</i>	<i>461</i>
1. De la Constantin Duca la Mihai Racoviță	—
2. De la Mihai Racoviță la Dimitrie Cantemir	474
3. Dimitrie Cantemir	495
4. Români și Rușii	522
Capul IV. Fenomene generale de la Mateiu Basarab și Vasile Lupu până la Fanarioți	535
<i>I. Starea politică, economică și culturală</i>	<i>537</i>
1. Starea politică	—
2. Starea economică	547
3. Cultură, moravuri, obiceiuri	569

	<u>Pagina</u>
<i>II. Mișcarea literară</i>	579
1. Cronicari și scriitori religioși în Moldova	—
2. Scriitorii erudiți	601
3. Scriitorii munteni	619
4. Cultura grecească X	640
Adaose și iudreptări	656

ISTORIA
ROMÂNILOR
DIN DACIA TRAIANĂ

VOL. 4 PARTEA a II-a

A. D. Xenopol

OPERA OMNIA

TIPO MOLDOVA

ISTORIA
ROMÎNILOR

DE

DACIA TRAIANA

DE

A. D. XENOPOL

PROFESOR LA UNIVERSITATEA DIN IASI.
MEMBRU CORRESPONDENT AL ACADEMIEI ROMÂNE.

„Nu sunt veniile sub cîrmă omînt
ci hoitai omi sub vîrmă.”

Mirea Costin.

Coperta: *Cristian Almășanu*

Coordonator Colecție: Gh. Buzatu,
Membru Corespondent al Academiei Oamenilor de Știință din România

Consilier științific:
Prof. univ. dr. Cătălin Bordeianu

Redactor: *Aurel Ștefanachi*

© Tipo Moldova

Editura Tipo Moldova este acreditată de Consiliul Național al
Cercetării Științifice din Învățământul Superior (C.N.C.S.I.S.)

Ediție anastatică

Iași, 2010

Tipo Moldova,
E-mail: office@tipomoldova.ro

ISTORIA ROMÎNILOR

DIN
DACIA TRAIANA

DE
A. D. XENOPOL
PROFESOR LA UNIVERSITATEA DIN IAȘI
MEMBRU CORRESPONDENT AL ACADEMIEI ROMÂNE.

„Nu sunt vremile sub cîrma omului,
ci bietul om sub vreme!”.

Mirea Costin,

VOLUMUL IV

Partea a II-a

ISTORIA MODERNĂ PARTEA I

(De la Mateiu Basarab și Vasile Lupu până la Fanarioți)

Volumul I al acestei scrieri a fost premiat de Academia Romîna.

IASI

TIPO-LITOGRAFIA H. GOLDNER, STR. PRIMĂRIEL

1891

TABLA DE MATERII

	Pagina
Capul I. Mateiu Basarab și Vasile Lupu	3
<i>I. Istoria politică și culturală a țărilor romine sub Mateiu Basarab și Vasile Lupu</i>	5
1. Iniurirea grecească	
2. Luptele între Mateiu Basarab și Vasile Lupu întăiul rind	21
3. Perioada de liniște	31
4. Ultimele lupte între Mateiu Basarab și Vasile Lupu	51
5. Introducerea limbii romine în biserică . . .	66
<i>II. Așezămintele juridice</i>	87
1. Obiceiul pământului, fondul dreptului . . .	
2. Obiceiul pământului, procedura	113
3. Breslele	151
4. Legislația lui Mateiu Basarab și Vasile Lupu.	163
Capul II. Istoria Munteniei și a Moldovei de la Mateiu Basarab și Vasile Lupu până la Brancovanu	177
<i>I. Muntenia de la moartea lui Mateiu Basarab până la C. Brancovanu.</i>	179
1. Constantin Șarban	—
2. Mihnea al III-le și Ghiculeștii	196

	<u>Pagina</u>
3. Cantacuzinii și luptele contra Grecilor . . .	230
4. Șărbăniș Cantacuzino	256
<i>II. Istoria Moldovei de la detronarea lui Vasile Lupu până la Constantin Duca.</i>	<i>271</i>
1. Stefan Cheorghie	—
2. De la Gheorghie Ghica la a doua domnie a lui Gheorghie Duca	292
3. Moldova în timpul războiului turco-polon	311
4. De la Antonie Roset la Constantin Cantemir	327
5. Constantin Cantemir	344
Capul III. Țările române în timpul lui Constantin Brancovanu	363
<i>I. Muntenia sub Constantin Brancovanu</i>	<i>365</i>
1. Brancovanu partizan Turcilor	—
2. Brancovanu înclină către politica germană	378
3. Brancovanu prieten ămbelor împărății	391
4. Pacea de la Carlowitz	403
5. Brancovanu și răscoala lui Racotî	424
6. Brancovanu și Rușii	438
<i>II. Istoria Moldovei de la Constantin Duca până la Fanarioți</i>	<i>461</i>
1. De la Constantin Duca la Mihai Racoviță	—
2. De la Mihai Racoviță la Dimitrie Cantemir	474
3. Dimitrie Cantemir	495
4. Romîni și Rușii	522
Capul IV. Fenomene generale de la Mateiu Basarab și Vasile Lupu până la Fanarioți	535
<i>I. Starea politică, economică și culturală</i>	<i>537</i>
1. Starea politică	—
2. Starea economică	547
3. Cultură, moravuri, obiceiuri	569

	<u>Pagina</u>
<i>II. Mișcarea literară</i>	579
1. Cronicari și scriitori religioși în Moldova	—
2. Scriitorii erudiți	601
3. Scriitorii munteni	619
4. Cultura grecească X	640
Adaose și iudreptări	656